

Samverkansråd för pensionärer och funktionsnedsatta

Plats och tid: Mötesrum Postiljonen samt Teams, Älvdalens kommunhus,
2022-04-21 kl. 13:00 – 15.40

Deltagare: Stig Olsson (s), ordförande
Alf Nordin, PRO Idre
Sunita Melesjö, Elöverkänsligas förbund
Sven- Olof Ljudén, PRO Älvdalen
Britt-Marie Nyberg, PRO Älvdalen
Gunnel Jernberg, SPF Älvdalen
Mats Lennström, SPF Älvdalen
Tomas Nord, demokratisamordnare
Kjell Tenn (c), ordf. kommunstyrelsen § 17
Annelie Nallgard, Budget och skuldrådgivare § 19
Sonja Nilsson, Norra Dalarnas Myndighetsservice § 20
Sofia Eriksson, sekreterare

Utses att justera: Britt-Marie Nyberg

Underskrifter:

Sofia Eriksson, sekreterare

Stig Olsson, ordförande

Britt-Marie Nyberg, justerare

14 - 26

ANSLAG/BEVIS

Justering har tillkännagivits genom anslag

Organ: Samverkansråd för pensionärer och funktionsnedsatta
Sammanträdesdatum: 2022-04-21

Överklagningstid: 2022-05-13 - 2022-06-03

Anslaget sätts upp: 2022-05-13 Anslaget tas ner: 2022-06-04

Förvaringsplats för protokollet:

Underskrift

Utdragsbestyrkande

Innehållsförteckning

Val av justerare	3
Godkännande av kallelse och dagordning	4
Genomgång av pågående ärenden och föregående protokoll	5
Information från kommunstyrelsens ordförande	6
Information från vård- och omsorgsutskottets ordförande och förvaltningschef för vård- och omsorg	8
Information från kommunens budget- och skuldrådgivare	9
Information från Sonja Nilsson, 1:e handläggare Norra Dalarnas myndighetsservice	11
Information från demokratisamordnaren	13
Egna ärenden	14
Övriga rapporter	16
Övriga frågor	17
Nästa sammanträde 15 september	18
Delgivningar	19

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 14

AK KS 2022/00004-24

Val av justerare

Beslut

Samverkansrådet för pensionärer och funktionsnedsatta utser Britt-Marie Nyberg att justera dagens protokoll.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 15

AK KS 2022/00004-26

Godkännande av kallelse och dagordning

Beslut

Samverkansrådet för pensionärer och funktionsnedsatta godkänner utskickad kallelse och dagordning för dagens möte med följande tillägg under punkt 9 Egna ärenden.

- Frågor från SPF och PRO

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 16

AK KS 2022/00004-27

Genomgång av pågående ärenden och föregående protokoll

Föregående protokoll läggs till handlingarna.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 17

AK KS 2022/00004-29

Information från kommunstyrelsens ordförande

Kjell Tenn informerar

Kjell börjar med att berätta om information som kommer från hans möte med Trafikverket.

Den 16 maj kommer 90 km/h skyltarna sättas upp igen på flertalet sträckor i länet, där ibland på riksväg 70 mellan Mora – Älvdalen.

Arbetet med Vägplanen 2022 - 2033, där kommunen och invånare kämpar för att få med upprustningen av vägsträckan Särnaheden – Idre fortsätter. Kjell berättar att kommunen fick ett löfte på BDU- möte att vägsträckan skulle ingå i planen och pengar till den skulle tas från regionen. Det har nu visat sig att mandat för att utlova detta ej fanns. Regionen har istället tagit kontakt med fjälldestinationerna i Idre och föreslagit en medfinansiering av vägsträckan, vilket destinationerna ej är intresserade av. Så i nuläget ser det ut så att Särnaheden – Idre ej finns med i vägplanen. Vi jobbar vidare med frågan och försöker få in en avsiktsförklaring i vägplanen för Särnaheden - Idre. Avsiktsförklaringen ska bygga på att om vägsträckan i Smedjebacken får statlig finansiering med 50 % till mittseparering, så bör de pengarna öronmärkas till vår vägsträcka.

Bokslutet är klart, kommunen går + 29 miljoner, väldigt bra. Många jobbar i kommunen vilket gör att fler skattepengar kommer in. Överskottet från förra året, likt året innan, läggs i en så kallad utjämningsreserv. Om något skulle hända och kommunen behöver pengar kan utjämningsreserven vara till hjälp.

Det finns fortsatt utmaningar med vatten- och avlopp i norr. Kommunen behöver ta höjd för eventuell ytterligare utbyggnad av reningsverk. Länsstyrelsen har gett ok på att använda Idresjön som recipient. Reningsverk kostar mycket att bygga. Ett exploateringsavtalsbeslut är taget i kommunfullmäktige där kommunen kan ta betalt per bädd som byggs/säljs. Därigenom kan man få in en del pengar till byggnation av det nya reningsverket.

Även ett nytt vattenverk har byggts i Idre för att täcka behovet av vatten.

Valrörelsen börjar komma i gång, Kjell tycker att det varit ett intressant och bra samarbete i majoriteten denna mandatperiod. Det är bra för kommunen att politiken håller ihop och samarbetar.

Bredbandet är väl utbyggt vilket är bra, många har jobbat på distans från fjällvärlden.

Ukraina, Kjell berättar att det finns ett fördelningstal på 85 personer till kommunen, man ska tänka på att kunna härbärgera flyktingar i 1- 2 år. Det undersöks nu olika möjligheter var människor ska kunna bo. Dalarna är ej prioriterade som län att ta emot flyktingar just nu. Att enskilda näringsidkare hyr ut direkt till Migrationsverket kan skapa problem, om det där igenom plötsligt kommer många barn har kommunen skyldighet att ordna med skola.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Frågor till Kjell

Mats: Ökar eller minskar kommunens skulder?

Kjell: Kommunens skulder har ökat något. Dock tycker Kommuninvest att vi visar en trend på att sköta ekonomin bra.

§ 18

AK KS 2022/00004-30

Information från vård- och omsorgsutskottets ordförande och förvaltningschef för vård- och omsorg

Anette Eriksson och Elisabeth Fransson kunde ej delta på dagens möte.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 19

AK KS 2022/00004-11

Information från kommunens budget- och skuldrådgivare

Annelie Nallgard informerar

Verksamheten budget- och skuldrådgivning är lagstadgad och finns i alla kommuner i Sverige. Man erbjuder kostnadsfri hjälp och service till medborgarna. Sekretess gäller i hanteringen av uppgifter som kommer fram vid rådgivning.

Rådgivningen är frivillig och kan man inte medverka själv så kan man anlita ett ombud. Dock är egen medverkan viktig, rådgivaren kan inte göra något om personen med eventuella problem inte själv vill ha hjälp.

Vid budgetrådgivning är grunden att gå igenom vardagsekonomin. Man kan titta på om det finns många onödiga utgifter eller om man har rätt till att få något slags bidrag som man missat. Vid skuldrådgivning finns många olika saker man kan få hjälp med, tex vid löneutmätning kan man få hjälp med att beräkna uppgifter som Kronofogden behöver för avdrag, vid schablonavdrag kan avdragen bli högre än nödvändigt. Vid skuldrådgivning kan man även få hjälp med att förhandla fram nya betalningsvillkor hos fordringsägare exempelvis inkassobolag, ansöka om skuldsanering samt överklaga olika beslut.

Antal skuldsatta hos Kronofogden i Älvdalens kommun;

2020	2021
276 personer	256 personer
58 233 939 kr	63 337 382 kr
167 män	154 män
109 kvinnor	102 kvinnor

Information om hur mycket skulder medborgare har hos inkassobolag finns ej att få fram.

Åldersfördelningen på skuldsatta i Älvdalens kommun;

	2020	2021
0-17 år	1	0
18-25 år	22	15
26-34 år	45	45
35-44 år	48	48
45-54 år	59	44
55-64 år	55	55
65 +	46	49

Om man ser till Dalarnas kommuner så återfinns den högsta procentsatsen medborgare skuldsatta hos Kronofogden i Ludvika kommun med 4,8 %, i Leksands kommun den lägsta procentsatsen på 2,43%. Av Älvdalens kommuns medborgare är 4,45 % skuldsatta hos Kronofogden.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

År 2016 kom en ny lag som gör det lättare att söka skuldsanering. Det finns två alternativ, för privatpersoner och för företagare. Ansökan gör man till Kronofogden och de beräknar vad man har för betalningsutrymme. En betalplan görs på ca 5 år där man beräknar vad man kan betala, vilket kan bli från 0 kronor och uppåt.

Vem kan få skuldsanering? Lagen säger att man ej ska kunna betala sina skulder på överskådlig tid. När Kronofogden bedömer tittar de på helheten, även personer med relativt låg skuld kan få hjälp.

Man kan ansöka om skuldsanering digitalt eller via blankett, man kan även ta hjälp av budget- och skuldrådgivaren.

Ett "är det möjligt att jag kan få skuldsanering"- test finns på Kronofogdens hemsida.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 20

AK KS 2022/00004-25

Information från Sonja Nilsson, 1:e handläggare Norra Dalarnas myndighetsservice

Sonja Nilsson informerar

Sonja jobbar som 1a handläggare på norra dalarnas myndighetsservice som är en gemensam verksamhet för Mora, Orsa och Älvdalens kommuner. Där tas myndighetsbeslut inom olika områden så som familjerätt, lagen om särskilt stöd och service, socialpsykiatri och beslut som gäller äldre eller funktionshindrade. Verksamheten är lagstyrd och omfattas av socialtjänstlagen. Myndighetsservice jobbar med delen bistånd, att bevilja praktisk hjälp i vardagen, det görs enligt 4 kap § 1 i Socialtjänstlagen.

Man kan få hjälp med;

- Särskilt boende (demens, somatiskt) det innefattar att man har behov av närhet till personal hela eller delar av dygnet av olika skäl. Man har ett omfattande och svårplanerat behov av hjälp, eller är otrygg när man är själv.
 - Avlösning av anhörigvårdare, här finns även anhörigstöd där man ej behöver något beslut, det är fritt. För praktisk hjälp behövs beslut från verksamheten tex för att få avlastning när man ska gå och handla, gå till frisören osv.
- Man kan även få hjälp med korttidsplats om man behöver avlastning för att få vila osv, antingen med engångsbeslut eller för växelvård.
- Daglig verksamhet, där finns endast demensinriktad daglig verksamhet. Älvdalens kommun har daglig verksamhet öppen för alla där man ej behöver något biståndsbeslut för att delta.
 - Korttidsplats, kan man få under en kort period då man behöver väldigt mycket hjälp.
 - Ledsagning/följeslagare. Ledsagning är hjälp från en punkt till en annan punkt. Följeslagare är hjälp till, under och hem från en aktivitet.
 - Kontaktperson är för de som är väldigt isolerade och ensamma.
 - Hjälp i hemmet, hemtjänst (verkställigheten). Personlig omvårdnad och serviceinsatser. Älvdalen har som policy att man ska kunna bo hemma så länge som möjligt för de som vill det, om man kan vara ensam 2 till 3 timmar åt gången kan man ha hemtjänst. Serviceinsats inkluderar bland annat städ, tvätt, inköp, vanliga hushållssysslor, hämta post. Personlig omvårdnad innefattar bland annat hygien, förflyttningar, få på sig kläder, vändningar.

Frågor till Sonja

Gunnel: Hur noggrant måste era beslut angående personlig omvårdnad skrivas?

Sonja: Myndighetsservice utreder vad individen har problem med och varför man har problem med det. Till exempel om man har problem med finmotoriken då är det många saker man automatiskt behöver hjälp med. Besluten går ej in på detaljer, om man behöver hjälp med hygien då innefattar det all hygien.

När beställningen är skickad till hemtjänsten ska de ta kontakt med brukaren och göra

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

en genomförandeplan i dialog. Det man klarar själv ska man göra själv. När det blir förändringar i behovet ska en ny utredning göras, men ej vid små förändringar ex med hygien. Vid små förändringar ska genomförandeplanen ses över.

Stig: Det kan vara olika vad man behöver hjälp med från dag till dag, ens behov kan ändras snabbt. Ska hemtjänsten stanna kvar och hjälpa en person som försämrats drastiskt tills det är klart? Eller måste den hasta vidare?

Sonja: Akuta situationer måste man lösa. Om snabba försämringar sker bör man också ha kontakt med hälso- och sjukvården. Hemtjänstens planering kan också planeras om vid såna situationer.

I Älvdalens kommun har hemtjänstpersonalen hög kompetens, nästan 100% har undersköterskeutbildning, vilket man ej ser i alla kommuner.

Mats: Hur trivs hemtjänstpersonalen med sitt arbete?

Sonja: Man brukar ha en enkät där man frågar vad medarbetarna tycker. Det finns dock problem med rekryteringen. Vi ska vara tacksamma att anhörigvårdarna finns.

Alf: Finns det "flytande" personal? Måste det vara förbestämt om man vill ha ledsagare/följeslagare? Tex "idag vill jag ha hjälp med handlingen".

Sojan: Nej så fungerar det inte, man måste göra en genomförandeplan först. När en sådan finns kan brukaren tex på torsdagen säga att "på söndag vill jag gå till kyrkan" då går det att lösa. Man behöver ha framförhållning.

Mats: Det finns en slags "Hemtjänstindex" som SPF Seniorerna fått bidrag till från Allmänna arvsfonden. SPF Älvdalen önskar att kommunen engagerar sig i denna. Där kan kommunerna få tips hur andra kommuner jobbar och boende i kommunen kan få information om hur bra hemtjänsten är jämfört med andra kommuners.

§ 21

AK KS 2022/00004-28

Information från demokratisamordnaren

Tomas Nord informerar

Idre yran genomförs vecka 28 och Musik och motorfestivalen vecka 32.

Blås grönt- kampanjen kommer genomföras under båda arrangemangen. Detta föra att hjälpa ungdomar att hålla sig ifrån debut med alkohol och droger. Blås grönt har haft ett bra deltagarantal på båda orterna tidigare.

Mellbystrand kommer hyras ut i sommar, vecka 24 – 33 är redan bokade, med undantag från vecka 25. Fastighetsbolaget har renoverat huset.

LUPP- undersökningen genomfördes november 2021 och nu är analysen och rapporten klar, den redovisas under maj månad. Ungdomar årskurs 7-9 och 1-3 på gymnasiet fyller i undersökningen vart tredje år, detta nu för femte gången. Under 15 år kan man nu se hur resultaten förändrats över tid.

Det som vid första anblick syns i denna undersökning är att den psykiska hälsan verkar sämre i synnerhet hos högstadiets tjejer.

Härnäst kommer Tomas tillsammans med skolchef, IFO-chef och folkhälsoplanerare sätta sig ner och gå igenom resultaten. Arbetsgruppen kommer sedan utökas, ungdomar kommer vara med och diskutera resultaten, vad de kan de bero på och finns det några lösningar?

LUPPen kommer presenteras på nästkommande samverkansråd.

Det finns fritidsgårdar på alla tre orter i kommunen och de är öppna tre kvällar i veckan på respektive ort. Det breda föreningslivet i Älvdalen gör också ett fint jobb med ungdomar.

Rapporter från polisen kommer om att mer droger än tidigare förekommer i kommunen.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 22

AK KS 2022/00489-1

Egna ärenden

Skrivelse från Elöverkänsligas Förbund

Sunita för Elöverkänsligas förbund har bilagt en skrivelse med kallelsen till samverkansrådet. Tyvärr skickades en del av skrivelsen ej ut på grund av tekniska problem.

Sunita önskar svar från kommunen på frågorna i handlingarna, skriftligt till hemadressen.

Alf: Det verkar vara många olika symptom man kan få vid elöverkänslighet.

Sunita: Det stämmer, men alla får inte alla symptom det är väldigt olika hur man reagerar. Vissa symptom är dock mer vanliga så som huvudvärk och sömnproblem.

Alf: Man kan till exempel undvika att ha mobiltelefonen i sovrummet.

Sunita: Det finns väldigt mycket man kan göra för att undvika strålning, till exempel använda högtalaren när man pratar i telefonen eller handsfree. Det är dock svårt att komma undan all strålning. Man gör sitt bästa för att undvika den.

Frågor från SPF och PRO

Förvaltningschef Elisabeth Fransson har skickat med svar på inkomna frågor till mötet

1. Hur ser sommaren ut i Äldreomsorgen, finns vikarier?

Bemanningen arbetar på, bekymmer i Särna och Idre återstår. Men det ska vara klart i maj.

2. Hur går det med Heltidsresan, hur långt har ni kommit i planering och beslut?

Omtag i arbetet tas efter sommaren. En ny arbetsgrupp håller på att tillsättas, den tidigare projektledaren avslutar sin tjänst på kommunen.

3. Är ersättare efter Elisabeth Fransson anställd?

Ja, Mikko Talala, börjar den 1a juni. Han är sjuksköterska i grunden, har jobbat som chef på medicin Mora lasarett.

4. Finns coronarestriktioner fortfarande?

Inom vård och omsorg ska man fortsatt ha munskydd vid nära kontakt. Personalen provtas vid misstanke.

5. Är det några platser från riktat boende som har konverterats till särskilt boende?

Arbetet pågår. Under 2023 ska totalt 8 platser bli särskilt boende. 3 nya platser kommer vara klara nu innan sommaren. Mer information finns i Äldreomsorgsplanen.

6. Hur går diskussionerna på regionnivå om hörselvården och även ögonvård, om att bättre nå ut till befolkningen?

Frågan diskuteras i regionen, de förstår problematiken.

Samverkansrådet kommer fram till att man vill bjuda in Lisbeth Mörk Amnelius i

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

egenskap av politiker i Region Dalarna till nästkommande möte i september. Detta för att diskutera frågan ytterligare.

En önskan finns att läkare för hörselvård ska finnas tillgänglig på Älvdalens vårdcentral några dagar i veckan och läkare för ögonvård ska finnas tillgänglig på Mora lasarett några dagar i veckan.

7. Önskemål till nästa möte i september, är att få information från verkställigheten om vad som händer efter att ett beslut från myndighetsservice är beviljat.

Ex: Vem får beslutet? Vad händer sedan? Vem gör vad?

Vad har en kontaktperson/närstående person för ansvar?

Bra önskemål! Redovisning kommer komma i september.

Samverkansrådet önskar deltagande från hemtjänsten på nästkommande möte i september.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 23

AK KS 2022/00004-32

Övriga rapporter

Inga övriga rapporter.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 24

AK KS 2022/00004-33

Övriga frågor

Inga övriga frågor.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 25

AK KS 2022/00004-34

Nästa sammanträde 15 september 2022

Fortsätt inkomma med frågor och underlag till sekreterare Eva inför mötena så att svaren hinner förberedas.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 26

Delgivningar

1. Vård- och omsorgsutskottet 2022-01-26,
justerat AK KS 2022/00010-4
2. Vård- och omsorgsutskottet 2022-02-23,
justerat AK KS 2022/00010-9
3. Protokoll Vård- och omsorgsutskottet
2022-03-23 AK KS 2022/00010-14

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande